

Ljusdals  Kommun

TEM[®] 2008

**Ekonomiska och sysselsättningsmässiga
effekter av turismen i Ljusdals kommun**

Inklusive åren 1997-2004 och 2006

INNEHÅLL

Definition	3
Källor	3
Genomförande	4
Utveckling turismen i Sverige 2008	5
Utveckling turismen i Gävleborgs län 2008	10
Utveckling turismen i Ljusdals kommun 2008	11
RESULTAT TURISMEN I LJUSDALS KOMMUN 2008	
Omsättning totalt och per kategori	12
Omsättning fördelad på branscher	14
Sysselsättning	15
Skatteintäkter	15
Övernattningar/besök	16
Kapacitetsutnyttjande	17
Regional handelsstatistik	18

© RESURS AB. Materialet i denna rapport får bara användas för köparens interna bruk och för det ändamål det är köpt. Överträdelse beivras.

DEFINITION AV TURISM

Alla beräkningar är gjorda för att följa "Turismens begreppsnyckel", utgiven av Turistdelegationen. Definitionen är framtagen av World Tourist Organization (WTO) på uppdrag av FN där den antogs 1993. Turistdelegationen har svarat för att anpassa denna till svenska förhållanden samtidigt som det fastställts att alla länder inom EU skall följa samma beräkningsprinciper. Turistdelegationens verksamhet har flyttats till Nutek från januari 2006, varför Nuteks namn används i fortsättningen.

Grunddefinitionen är följande:

Aktiviteter som företas av en person som reser från ordinarie bostadsort för övernattnig eller dagbesök. Avsikten kan vara såväl arbete som fritid.

Definitionen innehåller ett antal undantag (som inte är turism) där de viktigaste kan sammanfattas med att man av olika anledningar är tvungen att åka till en viss plats. De viktigaste av dessa är följande: Arbetspendling, sjukvård, ordinarie skolgång, militärtjänstgöring, ambassad- och konsulatpersonal, asylsökande (invandrarförläggningar).

"Turismens begreppsnyckel" fastställer också att det är resenärens konsumtionsutlägg som skall beräknas. Dessa utlägg avser: logi, livsmedel, restaurang, transport, shopping och aktiviteter.

Turismen delas upp i tre former: Inhemsk, inresande och utresande

Enligt Nutek kan dessa former nyttjas för ett geografiskt område, t ex församling, kommun eller län. Indelningen, kombinerad med basdefinitionen "utanför ordinarie bostadsort", innebär att vi har beräknat effekterna för dem som rest till ett område utanför ordinarie bostadsort.

Denna rapport redovisar inresande turism. För att få ett resultat på totala rese- och turistindustrin måste utresande turism, genomfartsresenärer och regional shopping läggas till.

Utresande turism/regional shopping

Den utresande turismen avser personer som reser ut från det egna området (där de är bosatta). En stor del av deras utlägg stannar kvar i området i form av utlägg för resan. Dessa ger omsättning och sysselsättning för tåg-, buss- och flygtrafik samt resebyråer.

För att få med regional shopping mellan olika kommuner kan resvaneundersökningen (RVU) från Statistiska Centralbyrån (SCB) nyttjas och kombineras med regional omsättningsstatistik.

Nämnda delar måste läggas till den inresande turismen för att erhålla totala rese- och turistindustrin. Det finns dock ingen anledning att göra några beräkningar för dessa eftersom färdiga fakta kan erhållas från SCB:s regionala omsättningsstatistik.

KÄLLOR

För att beräkna turismens effekter måste alla övernattningar och besök till området kartläggas och den konsumtion som följer av dessa besök och övernattningar specificeras. Sådana uppgifter kommer från:

SCB inkvarteringsstatistik

Statistiska Centralbyrån (SCB) tar, på uppdrag av Nutek, in inkvarteringsstatistik för hotell, stugbyar och vandrarhem. För varje enskild natt rapporterar anläggningarna hur många rum de sålt och hur många gäster de haft, vilken nationalitet gästerna har samt, för hotellen, vilken målgrupp som rumsförsäljningen avser. Svarefrekvensen ligger på cirka 90 % och de som inte svarar vägs i förhållande till likvärdiga anläggningar. Från 2008 ansvarar SCB även för campingstatistik, se även sidan 8, "Camping 2008".

SCB Handelsstatistik

Omsättningsstatistik finns för varje bransch, t ex restauranger, bensinstationer och hotell. I statistiken redovisas bland annat antal företag, omsättning och sysselsättning. Resurs har statistik på detta för alla branscher som påverkas av turismen och för alla kommuner i Sverige, år för år de senaste 15 åren.

Rese- och TuristDataBasen, TDB[®]

TDB startades i full skala 1989 av Sveriges Turistråd. Nu drivs TDB av Resurs AB och är ett registrerat varumärke. TDB är en marknadsundersökning där 24 000 svenskar (minst 2 000 per månad) tillfrågas om sitt resande. Totalt finns data på 400 000 dokumenterade resor i databasen.

Trots uppdelning på många boendekategorier och på svenska län erhålls en bra regional statistik för de flesta länen. Vid hopslagning av data för flera år finns även bra kommunala data för flertalet svenska kommuner. I TDB finns uppgifter på svenskarnas resor, övernattningar, boendeformer vid övernattningar, vad de spenderar och på vad, hur de reser, mm.

Övrigt

SCR, Sveriges Camping- och Stugföretagares Riksorganisation, har svarat för statistik på övernattningar på campingplatser fram till 2007. Resestatistik har bland annat Vägverket, Luftfartsverket och Cruise Ferry Info (avseende färjestatistik).

GENOMFÖRANDE

För området har vi ställt i ordning en "Anläggnings-sammanställning". Där finns alla basfakta samlade för alla kategorier. Källorna är följande:

Övernattningar/besök

De kommersiella övernattningarna, hotell, stugbyar, vandrarhem och camping kommer från SCB/Nutek och/eller direkt från anläggningarna/lokal turismorganisation. Utnyttjande av privata fritidshus, släkt/vänbesök, och fri camping kommer från TDB, för ett antal kommuner även camping (se sidan 8). Grupplogi och övrig övernattning kommer från den lokala turismorganisationen liksom även dagbesöken. Antalet genomfartsresenärerna beräknas utifrån transportstatistik/omsättningsstatistik för bensin m m.

Utlägg/utläggsmönster

Besökarnas utlägg och utläggsmönster är taget från TDB men för hotell, stugbyar, vandrarhem, grupplogi och övrig övernattning beräknas utläggen utifrån lokalt redovisade logipriser. Observera att samtliga utlägg och omsättningstal är inklusive moms.

Sysselsättning/Skatteintäkter

För att få fram sysselsättning har omsättningen för varje bransch dividerats med omsättning/anställd i respektive bransch. Här har Resurs AB unika fakta för varje enskild kommun i Sverige. Skatteintäkterna bygger på kommunens egna skatteintäkter i förhållande till skatteutjämning och invånarantal, samt utdebitering av kommunal- och landstingsskatt, alla uppgifter kommer från SCB.

TuristEkonomiska Modellen, TEM[®]

Samtliga uppgifter har databehandlats i ett dataprogram, TEM, speciellt anpassat för ändamålet och dessutom i enlighet med den fastställda definitionen. Dataprogrammet introducerades av Turistrådet 1988 och ägs numera av Resurs AB. TEM är ett registrerat varumärke ägt av Resurs AB.

UTVECKLING TURISMEN I SVERIGE 2008

De viktigaste faktorerna som påverkar resandet är vädret, ekonomin och olika typer av omvärldshändelser. För att få en uppfattning om utvecklingen av turismen regionalt och lokalt, måste hänsyn tas till dessa faktorer i Sverige och omvärlden.

De tio senaste åren har turismen i Sverige påverkats mycket av vädret, speciellt under somrarna, men också på grund av snötillgången under vintrarna. Bra respektive dåligt sommarväder påverkar främst de enklare boendeformerna som camping, fritidsbåt, eget fritidshus, vild camping, m fl. För vädret finns dock stora regionala variationer. De regniga somrarna 1998 och 2000 påverkade främst ett bälte snett över Sverige från Västernorrland över Gävleborg, Dalarna, Värmland och ner över Västkusten.

- Sommaren 1997 var en bra sommar med mycket sol och lite nederbörd
- Sommaren 1998 var en av de regnigaste med översvämningar på många ställen i Sverige
- Sommaren 1999 var en bra sommar med mycket sol och lite nederbörd
- Sommaren 2000 var en av de sämsta någonsin med mycket regn

- Sommaren 2001 var en mycket bra sommar med mycket sol och lite nederbörd
- Sommaren 2002 var en av de bästa någonsin med mycket sol och lite nederbörd
- Sommaren 2003 erbjöd ett väder som var det bästa sen mätningar startade med tropisk värme redan i maj och detta varade nästan hela sommaren

- Sommaren 2004 tillhörde en av de sämre det senaste decenniet med mycket regn
- Sommaren 2005 inleddes med extremt kallt väder hela juni, en kort period av värme och sol de tre första veckorna i juli och därefter regnigt fram till början av september
- Vintern och våren 2006 hade en god snötillgång i stora delar av Sverige. Sommaren inleddes med varm och solig juni och juli. Hösten var regnig med rekordnederbörd på många orter, sammantaget dock en bra sommar. November och december hade värmerekord vilket påverkade inledningen på vintersäsongen.

- Våren 2007 var det snöbrist som påverkade vinterturismen negativt. Sommaren var en av de vädermässigt sämre på många år, sämsta sen år 2000.
- Våren 2008 var mycket positiv med god snötillgång och positiva siffror för fjällen. Sommaren var dålig förutom en kort period i slutet av juli. Året avslutades med en finanskris som innebar ett kraftigt minskat affärs-, och fjärrresande, men också stor minskning för flyg- och biltrafik.

Här finns också andra faktorer som påverkat resandet i och till Sverige, delvis med stora lokala variationer. De viktigaste faktorerna de senaste åren har varit följande:

- 1 juli, 1999 Tax-free upphörde mellan EU-länder
- 1 juli, 2000 Öresundsbron öppnades
- Under 2001 Svenska kronan svag och antydning till lågkonjunktur
- 11 sep 2001 Terrordåden i USA
- 2005 Bensinpriset i Sverige når upp till 12: -/liter.
- 2008 Finanskrisen i slutet av året och bensinpriset når upp till 14: - per liter

Här finns också andra faktorer som påverkat internationellt resande som SARS (Asien och Kanada), krig i Irak och Israel, flodvägskatastrofen i Asien, terrordåd i Madrid, London, Bali, Sri Lanka och Egypten. Dessa händelser har påverkat ett antal länder, men kan också ha påverkat det globala resandet mer eller mindre.

För 2008 antas vädret haft en avgörande inverkan på fritidsresandet, positivt på vintern, men negativt på sommaren. Slutet av året påverkades mycket av en finanskris som påverkade affärs- och fjärrresandet negativt.

Fritidsresandet styrs främst av väder och ekonomi.

Affärsresandet styrs främst av ekonomi och omvärldshändelser.

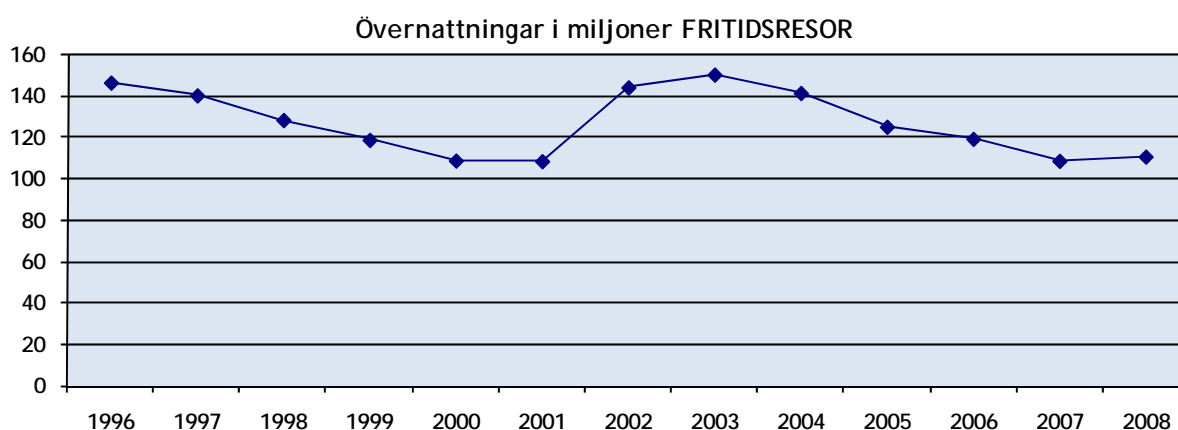
SVENSKARNAS FRITIDSRESOR I SVERIGE

Övernattningsresor i Sverige

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Övernattningar i miljoner	139,9	128,1	118,6	108,7	108,4	143,7	149,8	141,0	124,9	119,1	108,6	110,6

Under våren 2001 vände det för turismen i Sverige och antalet övernattningar vid fritidsresor i Sverige hade ökning varje månad under resterande delen av året, hela 2002 och delvis 2003. 2004-07 minskade antalet övernattningar, dels beroende på sämre sommarväder och dels beroende på kortare vintersäsong. Även det höga bensinpriset kan ha haft en negativ inverkan på resandet.

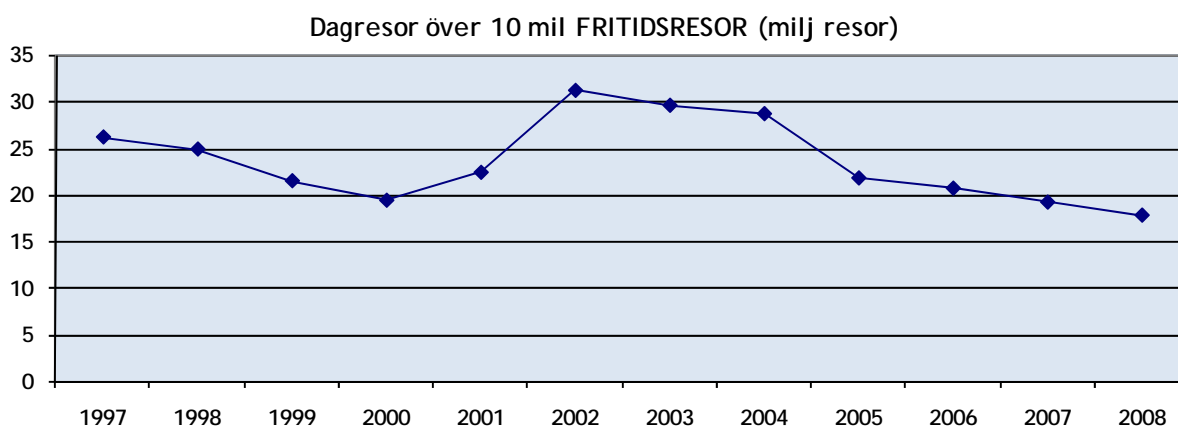
Övernattningar hos släkt och vänner svarar för de stora minskningarna, från 70 miljoner övernattningar 2002 till 46 miljoner övernattningar 2007, men en mindre ökning 2008. Även övernattningar i enklare boendeformer har påverkat resultatet, först i positiv riktning och sen negativt de senaste åren. Övernattningar i egna fritidshus har legat på ungefär samma nivå de tolv senaste åren. Svenska fritidsgäster på hotell har ökat mycket de senaste åren. De övriga kommersiella boendeformerna stugbyar, vandrarhem och camping har förändringar som mer följer vädersituationen respektive år.



Dagresa över 10 mil i Sverige

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Dagresor i miljoner resor	26,2	24,9	21,5	19,4	22,4	31,2	29,6	28,7	21,8	20,7	19,2	17,8

Utvecklingen för dagresor, över 10 mil, följer i stort sett utvecklingen för övernattningsresor, men hade åter minskning 2008. Turistresor, resor under 10 mil men enligt angiven definition, kan dock ha ökat. Omsättningsutveckling för köpcentra och Vägverkets statistik visar att kortare resor kan ha ökat mycket.



SVENSKARS AFFÄRSRESOR I SVERIGE

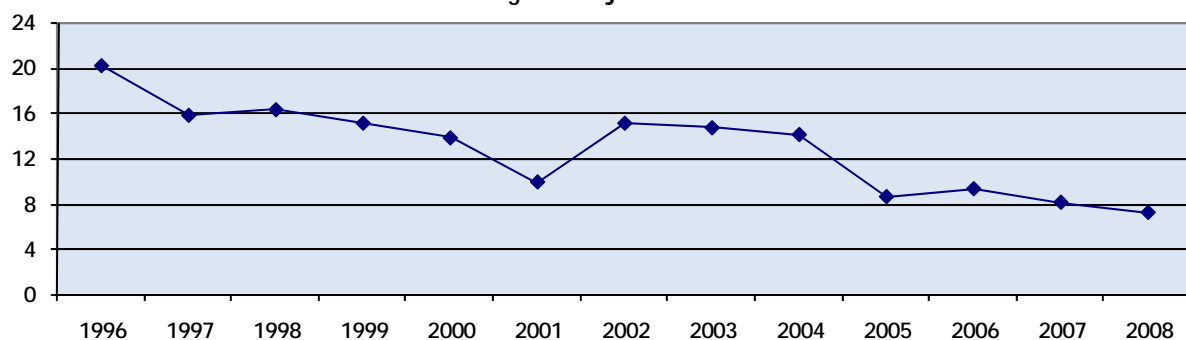
Övernattningsresor i Sverige

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Övernattningar i miljoner	15,8	16,3	15,1	13,8	9,9	15,1	14,7	14,1	8,6	9,3	8,1	7,2

Det finns stora variationer för övernattningar i tjänsten mellan åren. Detta avser nästan bara enklare boendeformer, som kanske främst nyttjas av hantverkare och lägre tjänstemän. För kommersiellt boende är variationerna mindre, men minskningar märks för hotellen 2008.

Övernattningar för affärsresor hade en stor nedgång 2001, dels beroende på lågkonjunktur och dels beroende på terrordåden den 11 september. 2005 kom åter en nedgång och de senaste åren har det legat på ungefär samma nivå.

Övernattningar i miljoner AFFÄRSRESOR

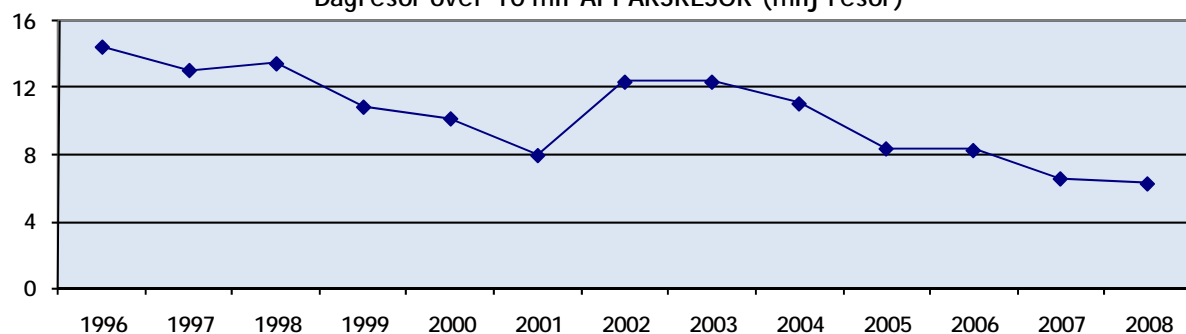


Dagresa i Sverige över 10 mil

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Dagresor i miljoner resor	13,1	13,5	10,9	10,2	8,0	12,4	12,4	11,1	8,4	8,3	6,6	6,3

Affärsresor över dagen visar nästan samma utveckling som affärsresor med övernattning. Dagresor 2008 ökade mycket under våren för att sen minska kraftigt i slutet. Utvecklingen för affärsresor kan också ha påverkats av ökade kontakter via Internet som kan påverka att man inte behöver träffas.

Dagresor över 10 mil AFFÄRSRESOR (milj resor)



TRENDER

De senaste åren har turismen förändrats mycket. Övernattningar i kommersiellt boende har haft en positiv utveckling, men hos släkt/vänner minskade det kraftigt under andra halvan av 90-talet för att öka kraftigt 2002-2003 och åter minska 2004-2007. Detta innebär att restrenden, i stort sett, åter är som i slutet av 90-talet, enligt följande:

- Vi gör hellre flera längre övernattningsresor än få korta, mätt i avstånd, gäller ej dagresor
- Resan blir kortare, mätt i tid (mer weekendresande eller kortveckosemester)
- Vi kräver större innehåll i resan, mer att göra
- Vi kräver större tillgänglighet, kortare tid att ta oss till resmålet.

Förändringar 2002-2008 i Sverige för några boendekategorier, i 1000-tal.

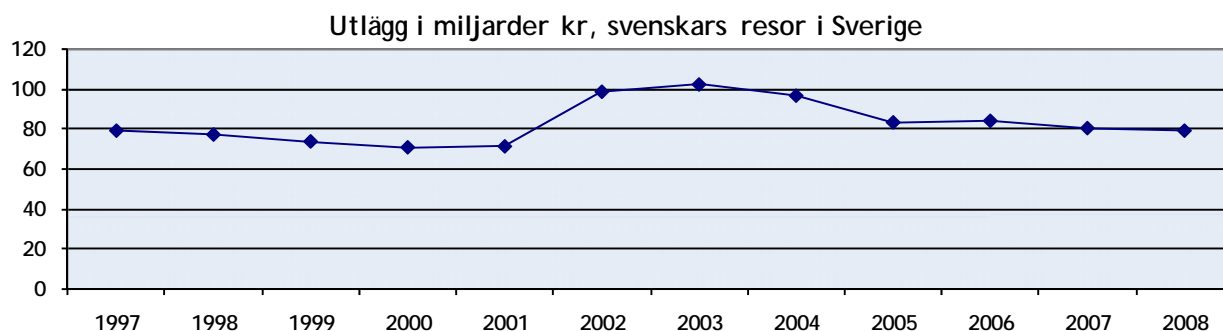
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	07-08
Hotell (SCB/Nutek)	21 041	21 100	21 546	22 936	24 260	25 449	25 921	+ 1,8 %
Stugbyar (SCB/Nutek)	3 743	3 640	3 261	3 218	3 403	3 501	3 685	+ 5,2 %
Vandrarhem (SCB/Nutek)	2 203	2 275	2 282	2 374	2 557	2 716	2 899	+ 6,7 %
Camping (SCB/Nutek)	15 761	17 138	15 591	16 435	17 542	17 012	13 780	- 19,0 %
Hyrd stuga/Igh (TDB)	5 586	6 563	5 545	4 214	3 904	3 913	3 690	- 5,7 %
Fritidshus eget (TDB)	30 574	37 429	34 007	29 804	30 265	30 436	29 983	- 1,5 %
Släkt/vänner (TDB)	70 852	70 537	67 527	61 831	58 808	46 636	50 686	+ 8,7 %
Fritidsbåt (TDB)	2 428	2 197	1 971	1 553	1 098	1 516	1 542	+ 1,7 %
Vild camping (TDB)	3 248	3 662	2 956	2 158	1 933	2 298	2 141	- 6,8 %
Totalt övernattnings (TDB)								
av svenskar i Sverige	158 864	164 481	155 095	133 510	128 384	116 706	117 767	+ 0,9 %
Övernattnings hos släkt/vänner								
av utländska besökare (TDB)	11 765	11 842	12 847	14 989	12 669	11 727	12 772	+ 8,9 %

Källor är: SCB/Nutek = Statistiska Centralbyrån/Nutek och TDB = Rese- och TuristDataBasen.

Observera att de fyra första boendeformerna inkluderar utländska övernattnings i Sverige, men TDB visar bara svenska övernattnings förutom sista punkten.

Totala antalet svenska övernattnings för resor i Sverige var nästan oförändrat 2008 jämfört med 2007. Ökningen för fritidsresenärer kompenserade minskningen för affärsresenärer, men innebar dock att den totala konsumtionen minskade något.

KONSUMTION



CAMPING 2008

Från 2008 är det SCB som ansvarar för campingstatistiken. Med de krav SCB har på statistiska metoder blir inte resultatet för 2008 jämförbart med tidigare år. Avsikten är att den nya metoden skall appliceras på tidigare år, varför officiell campingstatistik för 2008 beräknas vara klart tidigast i maj 2009.

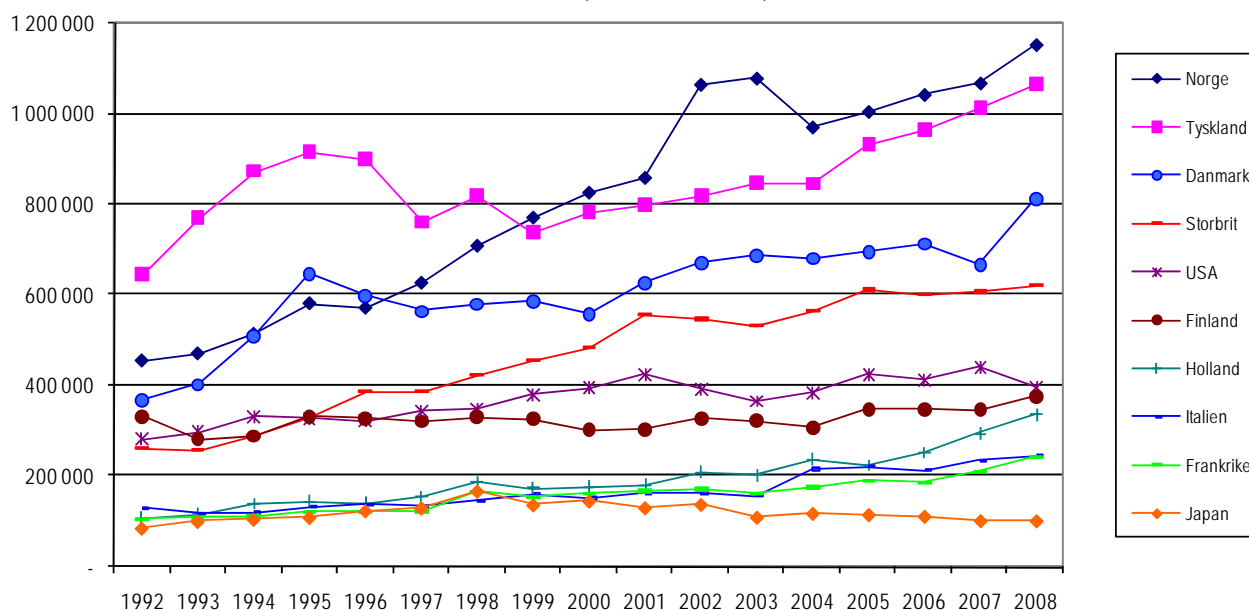
Resultat för Sverige och länen har därför beräknats med hjälp av 2007 års campingstatistik och ändringen för camping 2008, jämfört med 2007, enligt Rese- och Turistdatabasen, TDB. Antalet intervjuer avseende campingresor i TDB är så omfattande att förändringen är statistiskt säkerställd.

TDB visar en minskning av campingövernattnings 2008 i Sverige med - 19 % jämfört med 2007. Dessa minskningar är relativt jämt fördelat över landet. Den utländska andelen gäster på svenska campingplatser har legat på nästan samma nivå de nio senaste åren.

UTVECKLING FÖR VIKTIGA NATIONALITETER

Det utländska resandet till Sverige har ökat mycket de senaste åren. För övernattnings hos släkt och vänner i Sverige avser detta mest från de nordiska grannländerna samt Tyskland, USA, Storbritannien och Polen. Här märks också stora ökningar från länder där Sverige haft stor invandring, staterna på Balkan, Iran och Thailand, men också från Frankrike och Spanien.

NATIONALITETER HOTELL, STUGBYAR, VANDRARHEM



Diagrammet anger de nio största nationaliteterna samt Japan, se även nedan. Ovanstående bild blir lite annorlunda om den visas enbart för hotellen. Fyra nationaliteter har många övernattnings i stugbyar och vandrarhem, Norge, Tyskland, Danmark och Nederländerna, till skillnad mot exempelvis Frankrike, Italien, USA och Japan som har få övernattnings i dessa boendeformer. Sett på längre sikt har många nationer en positiv utveckling, undantaget är Japan. Största ökning senaste åren har Ryssland och Nederländerna.

15 STÖRSTA NATIONALITETER ÖVERNATTNINGAR

	2006	Ändring fr 2005	2007	Ändring fr 2006	2008	Ändring fr 2007
1 Norge	1 040 495	+ 3,7 %	1 065 743	+ 2,3 %	1 150 562	+ 8,6 %
2 Tyskland	962 526	+ 2,9 %	1 011 991	+ 5,5 %	1 064 899	+ 5,4 %
3 Danmark	712 983	+ 2,7 %	668 044	- 5,8 %	812 265	+ 21,4 %
4 Storbritannien	602 512	- 1,3 %	608 218	+ 0,4 %	621 423	+ 2,2 %
5 USA	412 122	- 2,1 %	440 550	+ 4,6 %	396 463	- 9,5 %
6 Finland	349 669	0,0 %	347 751	- 0,1 %	377 943	+ 7,1 %
7 Nederländerna	252 755	+ 13,1 %	295 104	+ 17,1 %	337 053	+ 13,8 %
8 Italien	213 635	- 3,3 %	234 607	+ 9,5 %	244 620	+ 3,0 %
9 Frankrike	186 768	- 0,9 %	210 978	+ 13,3 %	242 257	+ 15,0 %
10 Ryssland	168 014	+ 26,8 %	187 038	+ 11,9 %	211 796	+ 13,1 %
11 Spanien	159 173	+ 10,8 %	182 319	+ 13,6 %	168 024	- 8,0 %
12 Polen	106 253	+ 50,7 %	140 120	+ 34,1 %	149 173	+ 7,0 %
13 Schweiz	108 976	- 0,6 %	126 052	+ 16,5 %	128 542	+ 2,5 %
14 Kina	99 943	+ 42,6 %	113 882	+ 15,0 %	102 037	- 10,4 %
15 Japan	111 773	- 2,8 %	102 339	- 8,9 %	101 882	- 1,8 %

Källa: SCB/Nutek.

UTVECKLING TURISMEN I GÄVLEBORGS LÄN 2008

Övernattande och besökare i Gävleborgs län konsumerade för drygt 1,6 miljarder kronor 2008 och detta gav en sysselsättning för 1 370 personer. Resultatet är en minskning från 2007 med 9 % på omsättningen. För Sverige totalt ökade omsättningen med 4 % främst beroende på bra vintersäsong i fjällen. Snöbristen gjorde att skidanläggningarna i Gävleborg hade en sämre vinter, för andra året i följd.

Övernattningar hos släkt och vänner och i egna fritidshus minskade 2008, men de spenderade mer än tidigare år. Övernattningar på hotell ökade men hotellgästernas utlägg per person och dygn minskade. Främsta skälet till detta är att det såldes fler dubbelrum och färre enkelrum 2008 och då blir också utläggen per person lägre.

Dagbesökare har en stor betydelse för länet eftersom de svarar för en stor volym. De har också en högre andel av utläggen på shopping i förhållande till riksgenomsnittet. Skälen till detta bör analyseras djupare eftersom det kan vara en potential för ökat resande.

Omsättningens fördelning på branscher visar att 7 % hamnar på aktivitet, samma som rikssnittet. Aktivitet är oftast skälet till resan. Shopping kan också betraktas som en aktivitet och Gävleborg har hög andel av shopping.

Övernattning i stugbyar har minskat de senaste 10 åren. Vandrarhemmen har en ökning, men den stora ökningen 2002 berodde på att flera hotell klassades om till vandrarhem, därför en svag minskning för hotellen detta år. Förändringen mellan 2007 och 2008 är + 8 % för stugbyar och vandrarhem. Både dessa tillsammans hade 121 873 övernattningar 2008, högsta nivån på 10 år.

Hotellen har bara små förändringar de senaste 10 åren med 2008 som "all time high". Beläggningen på hotellen ökade med 4,5 % och de två senaste åren är ökningarna högre än för riket totalt. Camping visar mer varierande siffror som mer följer vädret respektive sommar, exempelvis den mycket regniga sommaren 2000. Den regniga sommaren 1998 gav många övernattningar på camping, men detta berodde på att Gävleborg då arrangerade O-ringen i orientering. Detta evenemang ger normalt drygt 100 000 övernattningar. Sett på längre tidsperiod ökar campingen. Förmodligen är alla campingsiffror för höga för åren 2002-2007. SCB bearbetar om denna statistik som presenteras senare under 2009.



UTVECKLING TURISMEN I LJUSDALS KOMMUN 2008

Rese- och turistindustrin i Ljusdals kommun omsätter 298 miljoner kronor och ger arbete åt ungefär 225 personer (årssysselsatta) under år 2008.

Den totala turismomsättningen har ökat med 9,4 miljoner kronor eller 3,2 % 2008 jämfört med 2006.

Den kommersiella delen av turismomsättningen, den del som kan påverkas med traditionell marknadsföring, har ökat med 13,8 miljoner kronor eller 8,8 % 2008 jämfört med 2006. Den omsättningsmässigt största ökningen har skett i kategorin dagbesök som har ökat med 5,4 miljoner kronor p g a ökade utlägg. Det totala antalet kommersiella övernattningar har ökat med ca 6 300 gästnätter eller 5,1 % (ökningar i kategorierna hotell, stuga/rum och vandrarhem) och omsättningen har ökat med 8,5 miljoner kronor eller nästan 14 % 2008 jämfört med 2006. Omsättningen har ökat i övernattningskategorierna hotell, stuga/rum, vandrarhem och grupplagi.

Den icke kommersiella delen av turismomsättningen uppvisar en minskning med 4,5 miljoner kronor eller 3,4 % 2008 jämfört med 2006 beroende på färre övernattningar i fritidshus och hos släkt/vänner.

Dagbesöken (inklusive skiddagar och greenfee) är den omsättningsmässigt viktigaste kategorin med 34 % av den totala turismomsättningen 2008. I beräkningarna fr o m 2003 har ett antal dagbesök beräknats med halva utlägget eftersom det inte finns entré/avgift och små/inga övriga inköp. Fr o m 2004 ingår också en tilläggsberäkning av aktivitetsutläggerna för de dagbesök som har ett högre utlägg för aktivitet än dagbesök generellt, t ex liftkort och greenfee. Av det totala antalet redovisade dagbesök 2008 uppskattas 69 % som ej kommuninvånare, d v s turister, och av dessa ingår 75 % i beräkningarna. Antalet beräknade besök har minskat med ca 11 % 2008 jämfört med 2006.

Hotellen är den omsättningsmässigt största övernattningskategorin med 29 % av alla övernattningar och 48 % av omsättningen för samtliga kommersiella boendeformer 2006. Antalet gästnätter har ökat med 0,8 % och omsättningen har, p g a ökade utlägg, ökat med 4,8 miljoner kronor.

Mätt i antalet övernattningar är camping (inklusive campingstugor) den vanligaste kommersiella övernattningsformen med 42 % av samtliga kommersiella övernattningar 2008. Antalet gästnätter har minskat 6,5 % och omsättningen har minskat med 0,6 miljoner kronor 2008 jämfört med 2006. (Merparten av statistiken är enligt TDB jämfört med SCR föregående år, se mer info sidan 8).

Stuga/rum uppvisar mer än en fördubbling av antalet gästnätter och omsättningen har ökat med 4,3 miljoner kronor 2008 jämfört med 2006.

Boendet hos släkt/vänner är den vanligaste boendeformen med 32 % av samtliga övernattningar i kommunen 2008. Tillsammans svarar de icke kommersiella övernattningskategorierna, fritidshus och släkt/vänner, för 62 % av samtliga övernattningar och 40 % i motsvarande del av turismomsättningen 2008.

Genomfartsresenärer är en betydande kategori med 27 % av den totala turismomsättningen 2008. Avståndet till Stockholm gör att många från Mälardalen på väg norrut gör sitt första stopp för att tanka och/eller äta. Merparten av omsättningen hamnar i transportbranschen/bensin. Bensinomsättningen i kommunen överstiger riksnittet enligt regional handelsstatistik från SCB, se sidan 18.

Den nya, och mer tillförlitliga metoden, att beräkna sysselsättningen innebär att skatteeffekterna fr o m 2003 inte är direkt jämförbara med tidigare år. Resultatet fr o m 2003 är dock mer tillförlitligt och ger därmed en mer rättvisande bild av verkligheten. Detta påverkar främst den totala skatteeffekten av skatteintäkterna och mindre av de direkta skatteintäkterna.



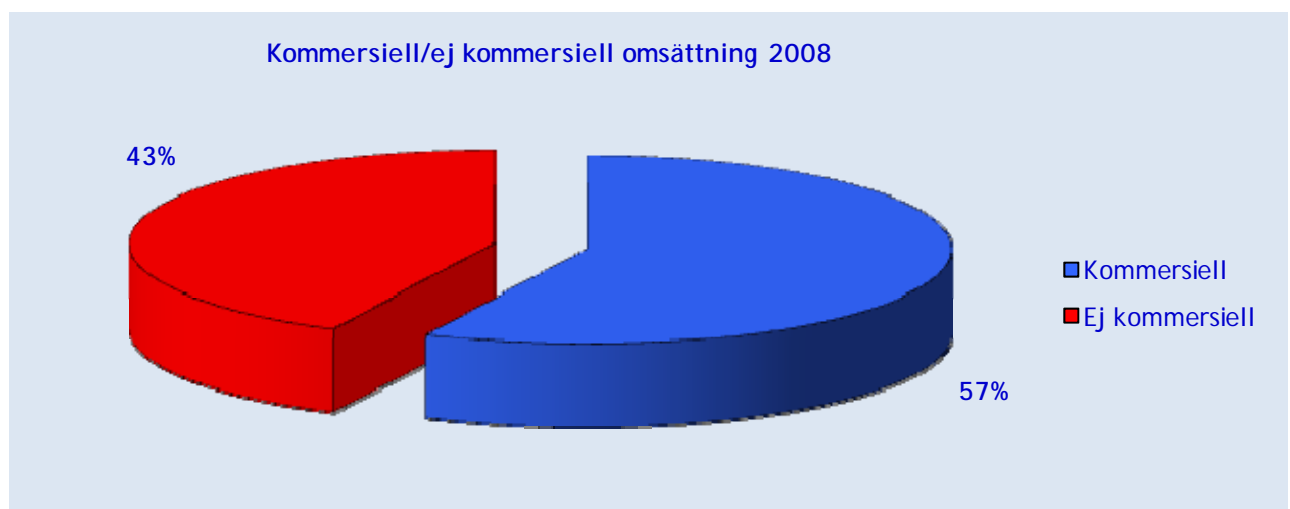
RESULTATET TURISMEN I LJUSDALS KOMMUN 2008

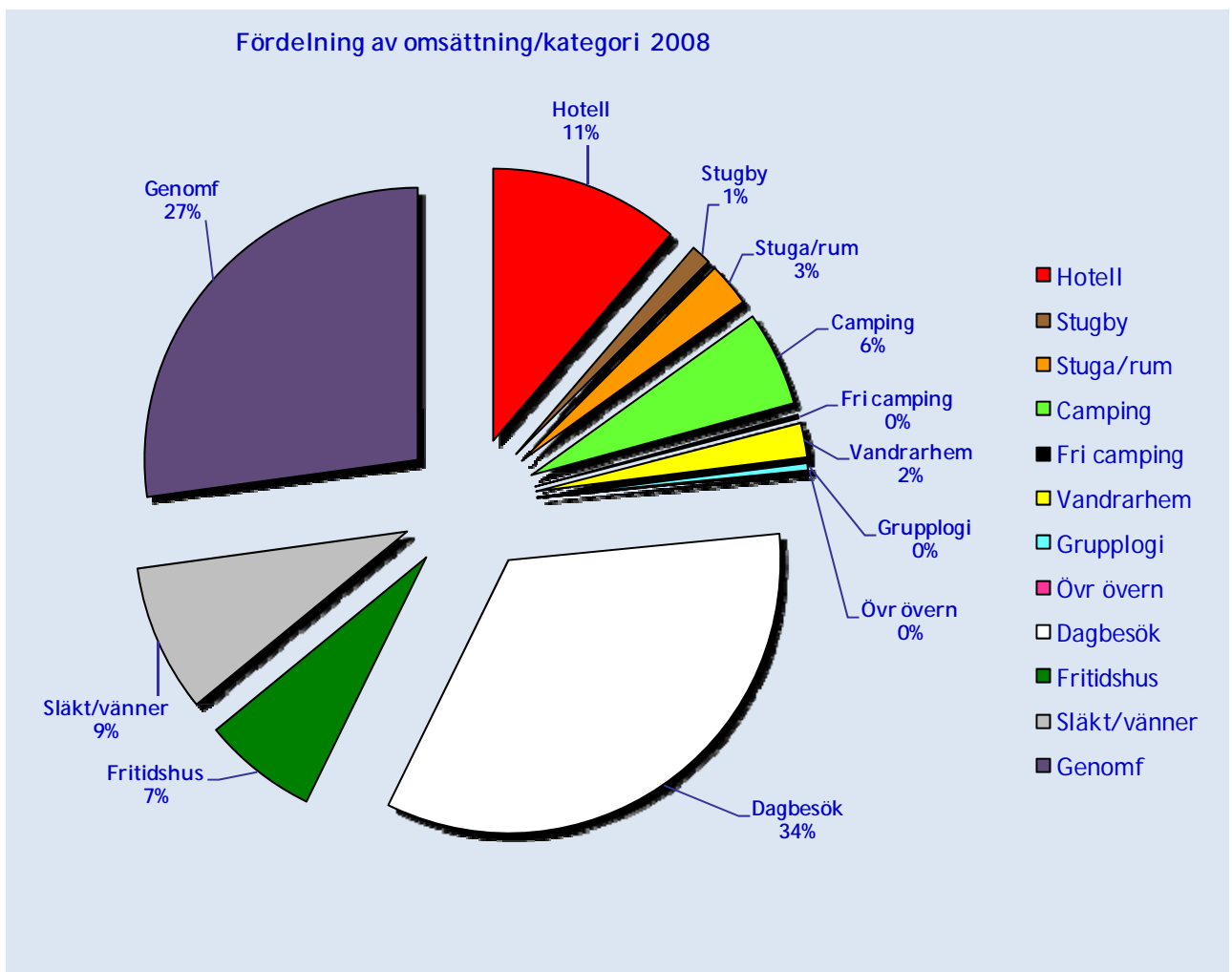
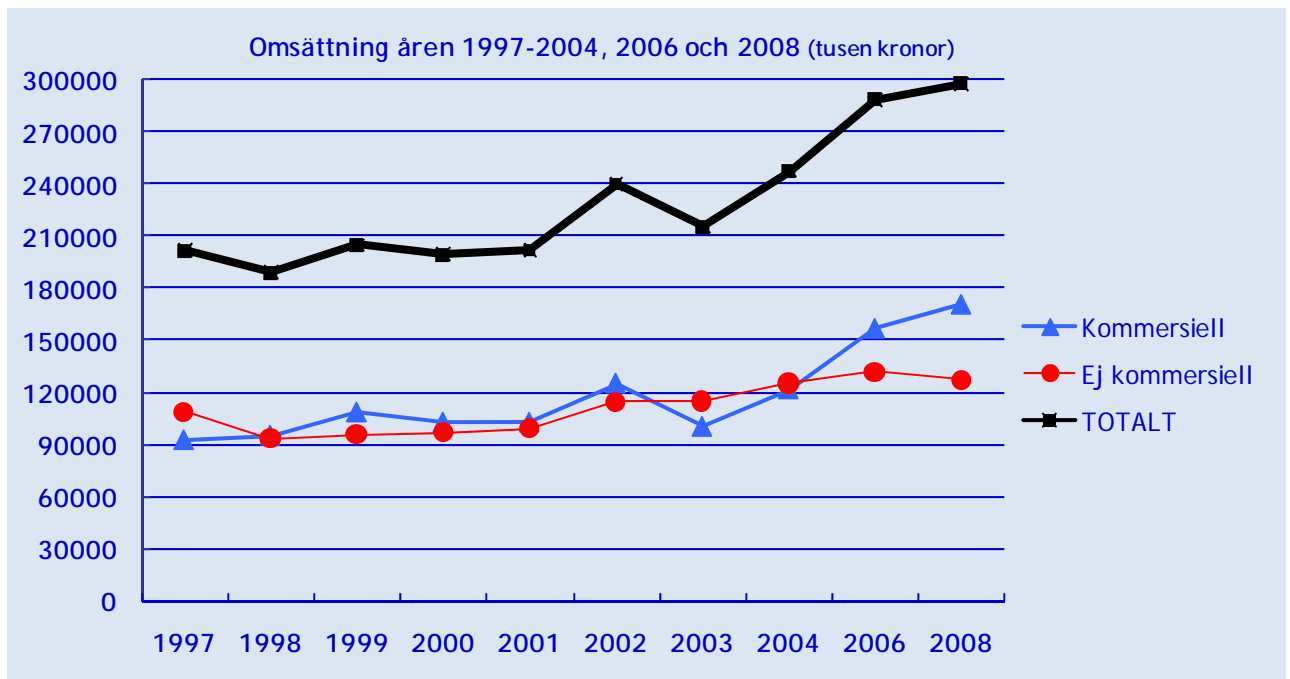
OMSÄTTNING TOTALT OCH PER KATEGORI

Kategori (tusen kronor)

Kommersiella	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2006	2008
Hotell	27 351	31 594	34 340	30 960	29 800	38 735	25 598	25 047	28 832	33 654
Affärs	10 221	12 720	14 422	10 328	7 097	7 279	6 678	7 301	8 906	12 042
Konferens	4 462	5 034	4 768	5 418	4 943	7 274	5 576	3 813	4 044	4 094
Grupp	3 031	3 433	2 809	4 288	5 040	3 665	3 548	7 414	6 891	4 152
Fritid	9 637	10 408	12 341	10 925	12 720	20 516	9 797	6 519	8 991	13 367
Stugby	4 322	4 332	5 420	5 257	5 328	5 624	4 459	4 030	3 696	3 596
Stuga/rum	1 619	1 428	1 650	1 866	890	1 953	2 412	2 196	3 440	7 700
Camping	8 923	6 413	9 138	5 328	6 723	8 214	7 256	10 416	17 392	16 840
Fri camping	2 957	1 833	2 109	1 455	1 004	2 453	1 696	1 720	994	697
Vandrarhem	946	920	900	941	1 657	2 314	2 622	3 472	5 744	6 052
Grupplagi	670	798	903	946	2 342	1 791	1 258	1 624	1 252	1 270
Övrig övernattnig			105	110	150	145	125	125	72	72
Dagbesök	46 041	48 116	54 216	56 023	55 003	64 165	55 054	73 357	95 360	100 729
	92 828	95 434	108 781	102 886	102 897	125 394	100 480	121 987	156 782	170 610
Övriga										
Fritidshus	23 620	17 715	15 309	8 201	10 716	18 043	17 441	20 995	22 198	20 257
Släkt/vänner	37 004	27 096	28 738	33 847	33 160	35 447	33 224	35 588	34 116	26 136
Genomfartsresenärer	48 307	48 838	52 201	54 811	55 578	61 240	64 353	68 936	75 515	80 979
	108 931	93 649	96 248	96 859	99 454	114 730	115 018	125 519	131 829	127 372
TOTALT	201 760	189 083	205 030	199 745	202 353	240 123	215 498	247 506	288 611	297 982

Med kommersiell avses de kategorier där besökarna betalar en logiavgift för sitt boende eller att de påverkas av traditionell marknadsföring att besöka kommunen. Med övriga eller icke kommersiella avses de tre kategorierna släkt/vännerbesök, nyttjande av eget fritidshus och genomfartsresenärer.

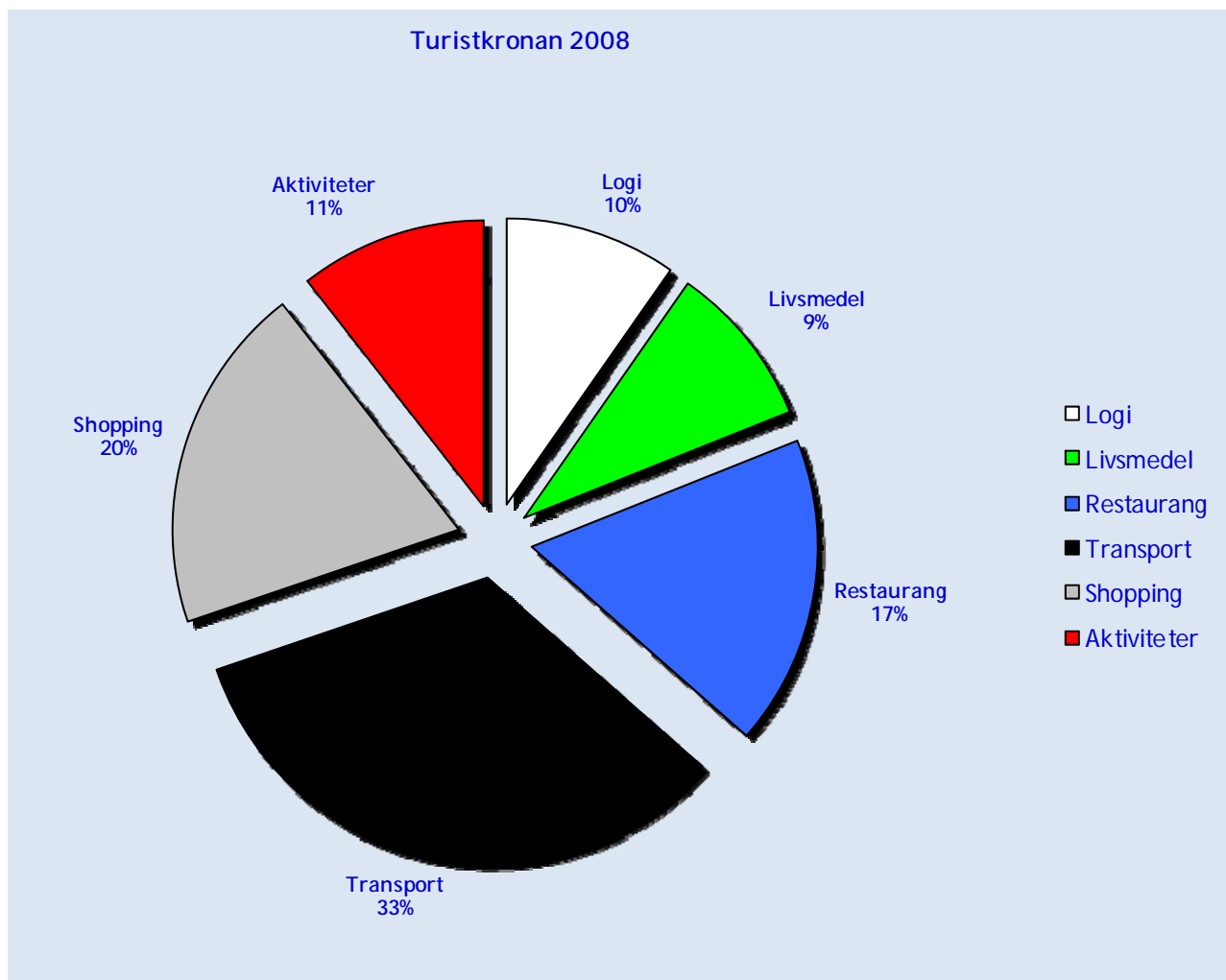




OMSÄTTNING FÖRDELAD PÅ BRANSCHER

(tusen kronor)	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2006	2008
Logi	19 777	21 381	24 103	20 752	19 589	25 347	19 906	19 700	24 770	28 922
Livsmedel	30 627	23 380	24 719	20 433	21 661	29 063	25 808	28 409	34 098	27 554
Restaurang	33 042	30 852	34 767	34 478	33 656	38 463	33 782	40 153	46 172	52 239
Transport inkl bensin	62 192	58 995	65 508	64 798	63 893	69 527	69 483	77 522	96 367	99 222
Shopping	43 507	36 828	37 538	40 895	41 428	52 247	40 296	55 775	57 416	58 576
Aktiviteter	12 615	17 647	18 396	18 390	22 126	25 475	26 223	25 947	29 788	31 470

Här visas fördelningen av "Turistkronan" för de branscher som påverkas. Denna fördelning varierar normalt inte mycket i Sverige. Restaurang och logi brukar ligga högst omsättningsmässigt. Men under den senaste 10-årsperioden finns ändå stora förändringar, oftast för restauranger, transport och shopping. För de flesta Hälsingekommuner är det dock transport (bensin) som ligger högst. Ökningen inom aktivitet åren 1998-2004 för Ljusdals kommun beror på beräknade skiddagar på Järvsöbacken vilka ej ingått i tidigare års beräkningar. Enbart utlägg för aktivitet har beräknats tidigare. Fr o m 2001 ingår även golf/greenfee. Fr o m år 2004 är det ändrade beräkningsgrunder där en tilläggsberäkning har gjorts av aktivitetsutläggen för alla dagbesök som har ett högre utlägg för aktivitet än dagbesök generellt. Vilket innebär att dessa även har beräknats som "vanliga" dagbesök med ett tillägg för "överskottet" i aktivitetsutlägg. Detta har tillsammans med ökade utlägg inneburit en ökning för framför allt shoppingbranschen.



SYSSELSÄTTNING

Fram till 2002 anges sysselsättningen i årsverken samt i beräknat antal årsanställda. Årsverken avser en person som arbetar 100 % av arbetstiden hela året. Med tanke på sjukdom och annan frånvaro är dock arbetstiden 75-93 % beroende på bransch. Beräknat antal årsanställda har beräknas till 20 % mer än antal årsverken. Med tanke på säsongsarbeten är dock antalet sysselsatta under sommarperioden betydligt högre.

Ny redovisning av sysselsättning

Från 2002 har Resurs AB, i samarbete med SCB, utvecklat en metod där vi kan redovisa sysselsättningen i form av antal anställda. Detta innebär också att vi kan redovisa sysselsättning med regionalt och ibland lokalt anpassade tal för Ljusdals kommun. Av detta skäl finns dubbel redovisning för 2002.

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	ny2002	2003	2004	2006	2008
Livsmedel	17,1	12,4	12,6	10,0	10,3	13,5	12,8	11,1	11,9	13,4	10,7
Restaurang	37,1	33,0	35,8	34,1	31,8	35,4	46,5	39,6	45,8	49,6	62,0
Transport	22,7	20,5	21,9	20,8	19,6	20,8	26,1	25,3	27,5	32,1	31,0
Shopping	25,2	20,3	20,0	20,9	20,6	25,3	26,4	19,7	26,6	25,8	27,9
Aktivitet	19,4	26,0	26,1	25,0	28,7	32,2	40,4	40,3	38,9	42,0	41,6
Logi	29,3	28,6	31,9	26,0	24,9	30,9	37,1	34,0	39,9	46,8	48,4
Administration	2,8	3,1	3,1	3,1	3,5	4,3	4,3	4,3	4,3		
TOTALT	154	144	152	140	139	162					
Årssystem, ny metod							194	174	195	212	223
Beräknat årsanställda	185	75	180	170	165	195					

Observera att ovanstående siffror ej anger ett faktiskt resultat av sysselsättningen utan enbart vilka volymer inom sysselsättningen som omsättningen ger underlag till.

SKATTEINTÄKTER

Skatteintäkterna delas in i två delar:

DIREKTA avser de skatteintäkter som kommer från sysselsättningen i de företag som direkt påverkas av besökarens utlägg.

TOTALA avser alla företag som påverkas, ex tvätteriet som tvättar hotellets linne. Totala skatteintäkten är detsamma som den samhällsekonomiska effekten.

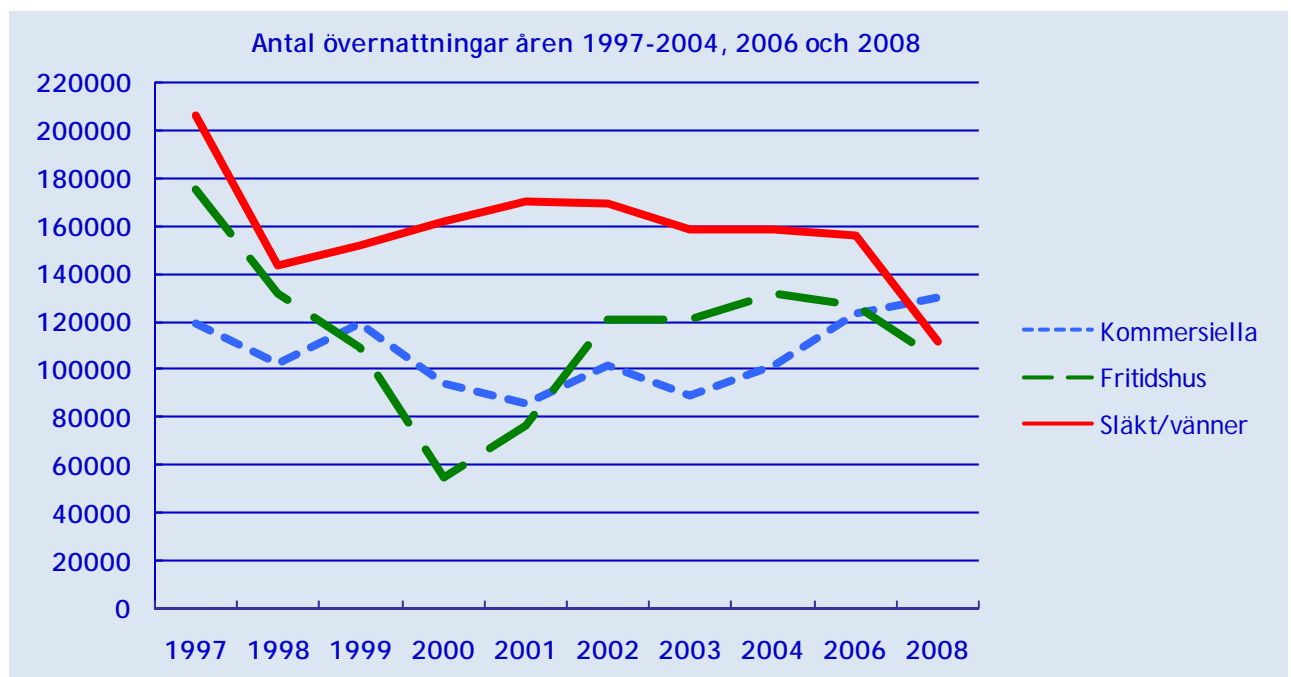
Skatteintäkten avser bruttobelopp utan hänsyn taget till skatteutjämningsbidraget.

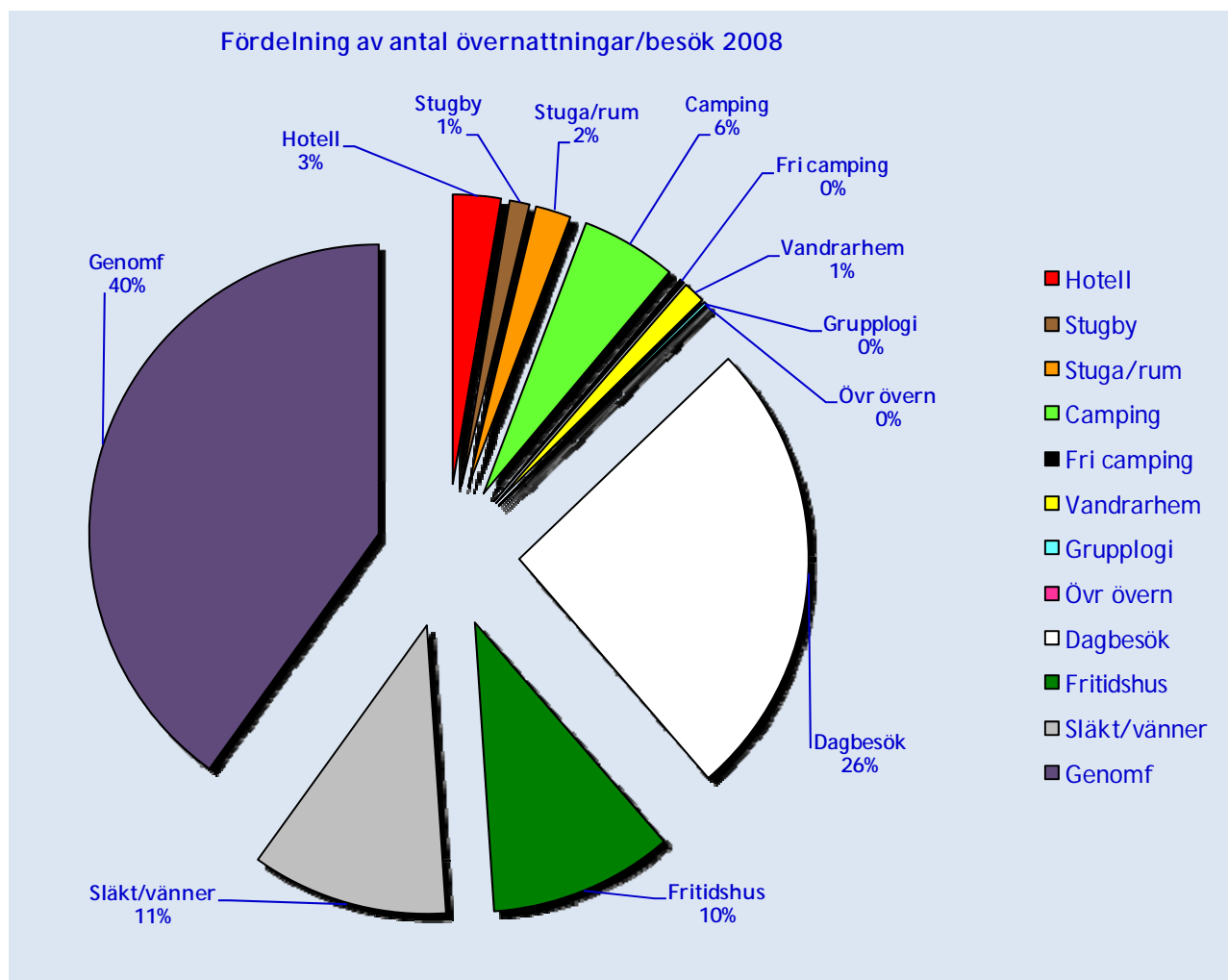
(tusen kronor)	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2006	2008
DIREKTA										
Kommun	7 670	7 188	7 851	7 648	7 748	9 194	8 252	9 477	11 051	11 410
Landsting	3 452	3 235	3 452	3 534	3 580	4 248	3 813	4 379	5 264	5 435
TOTALA										
Kommun	11 863	11 466	12 638	12 666	13 493	16 454	17 656	19 871	22 726	26 149
Landsting	5 339	5 160	5 557	5 853	6 235	7 602	8 158	9 182	10 825	12 456

En ökad skatteintäkt för kommunen innebär motsvarande minskning av skatteutjämningsbidraget. Kommunens "vinst" vid ökad sysselsättning innebär alltså inte direkt mer pengar i kommunkassan i form av skatteintäkter utan istället minskade kostnader för arbetsmarknadsåtgärder och olika former av bidrag. Den viktigaste effekten är dock att en ökad sysselsättning också kan innebära en inflyttning och därmed ökat skatteunderlag eller förhindra utflyttning och därmed bibehållit skatteunderlag.

ÖVERNATTNINGAR/BESÖK

Övernattningar	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2006	2008
Hotellrum (rumsnätter)	22 237	23 712	24 147	23 371	18 880	21 531	18 198	18 905	18 584	19 323
Hotellbäddar	29 748	31 487	31 937	31 462	25 911	30 198	25 118	26 068	26 806	27 017
Affärs	9 005	10 469	11 311	8 790	6 337	6 470	5 732	5 936	6 985	8 510
Konferens	3 931	4 143	3 740	4 611	4 413	6 466	4 786	3 100	3 172	2 893
Grupp	3 789	3 946	2 941	4 818	4 148	2 502	3 530	8 621	6 823	3 626
Fritid	13 023	12 929	13 945	13 243	11 013	14 760	11 070	8 411	9 826	11 988
Stugby	13 297	13 328	15 056	13 654	13 156	11 477	11 890	11 040	10 872	11 237
Stuga/rum	6 610	5 828	6 000	6 325	2 918	5 580	6 892	6 100	8 935	20 000
Camping, Tält/Husvagn	40 994	28 560	39 373	21 105	20 487	25 873	21 307	30 511	46 345	42 287
Campingstugor	4 930	5 783	7 053	5 607	9 045	7 288	6 890	8 562	11 447	11 770
Vandrarhem	3 441	3 344	3 051	3 036	3 683	5 030	5 638	7 631	12 221	12 352
Fri camping	16 430	10 185	11 100	7 660	5 285	11 680	7 710	7 480	3 975	2 790
Grupplagi	3 350	3 989	4 300	4 300	4 220	3 170	2 420	3 064	2 340	1 752
Övrig övernattning			1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	600	600
Kommersiella	118 800	102 504	118 870	94 149	85 705	101 296	88 865	101 456	123 541	129 805
Fritidshus	174 960	131 220	109 350	54 675	76 545	120 285	120 285	131 220	126 846	103 883
Släkt/vänner	205 580	142 611	151 253	161 176	170 051	168 793	158 208	158 168	155 072	111 215
Övriga	380 540	273 831	260 603	215 851	246 596	289 078	278 493	289 388	281 918	215 098
TOTALT	499 340	376 335	379 473	310 000	332 301	390 374	367 358	390 844	405 459	344 903
Genomfartsresenärer	345 050	348 845	360 010	365 410	370 525	382 750	390 020	393 920	397 445	404 895
Dagbesök	224 588	192 031	212 347	216 581	203 964	214 231	231 374	262 328	293 833	260 975
Skiddagar, golf		70 000	60 000	67 000	83 040	101 190	114 759	ingovan	ingovan	ingovan





KAPACITETSUTNYTTJANDE

Kapacitetsutnyttjandet uttrycks i dagar/år till skillnad mot SCB som anger detta i procent av disponibel kapacitet. Detta kan vara missvisande eftersom en stugby kan ha öppet sex månader och vara fullbelagd hela tiden. Detta anges av SCB till 100 % beläggning som i denna tabell anges till 180 dagar/år.

Utnyttjade dagar/år	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2006	2008
Hotellrum	100,2	108,3	110,3	111,8	90,3	97,4	85,0	87,5	84,9	89,0
Hotellbäddar	65,7	70,4	71,4	77,3	64,0	69,6	62,6	64,0	64,4	62,0
Stugby	42,6	42,2	47,6	43,2	43,0	37,5	40,4	38,9	38,3	39,0
Stuga/rum	59,0	52,0	60,0	52,7	18,2	34,9	24,7	31,8	17,4	53,3
Camping	30,2	22,9	30,6	18,0	21,2	23,8	18,3	25,4	44,7	26,7
Vandrarhem	42,0	53,9	52,6	50,6	61,4	66,2	39,2	53,0	39,2	80,2

REGIONAL HANDELSSTATISTIK (SCB)

Statistiken bygger på företagens omsättningsredovisning till Skatteverket och är exklusive moms. Omsättning per invånare över riksnittet är markerat i **fet stil**.

Bransch	Inrikes oms exkl moms milj kr	Antal anställda	Antal enheter	Oms/ invånare	Riksnitt/ invånare	Oms +/- riksnitt milj kr
Bensinstationer	190	50	10	9 951	7 456	47,7
Butiker, varuhus och stormarknader	381	157	16	19 911	21 657	- 33,4
Specialiserad livsm, sprit & tobak	62	18	6	3 252	3 864	- 11,7
Övriga specialbutiker med nya varor	303	166	55	15 837	21 444	- 107,3
Hotell	35	65	14	1 815	3 132	- 25,2
Camping, vandrarhem, stugbyar m m	3	8	9	176	288	- 2,2
Restauranger	78	121	46	4 079	6 085	- 38,4

Tyvänn förekommer olika former av registerförändringar, avgränsningar, sättet att redovisa moms etc. Uppgifterna bör därför användas försiktigt för att belysa förändringar mellan närliggande år. Av sekretesskäl har uppgifter från branscher med färre än tre enheter slagits samman med den bransch med näst minst enheter inom samma huvudbransch. Omsättning och antal anställda redovisas för dessa branscher sammanslaget. För varje separat bransch redovisas endast antal arbetsställen.

Butiker, varuhus och stormarknader (livsmedel) innefattar oftast mycket mer än livsmedel vilket försvårar gränsdragningen mellan dagligvaru- och sällanköpshandel. Detsamma gäller övriga specialbutiker med nya varor (shopping) inräknade i sällanköpshandeln vilka kan ha ett bredare sortiment innefattande produkter tillhörande dagligvaruhandeln.

Observera att i hotellens redovisade omsättning till SCB ingår ofta även omsättning för restaurangverksamhet, dans och andra säljintäkter (garage, garderob, hygienvaror, etc.).

Denna rapport är utförd av Clas Andersson
på uppdrag av Region Gävleborg, Hälsingland Turism och Ljusdals kommun
7 maj 2009

© RESURS AB
HQ/INFRACITY/UPPLANDS VÄSBY • TEL 08-555 410 30 • FAX 08-590 717 81 • resurs@resursab.se
Malmö • TEL 08-555 410 33, 040-30 69 30 • FAX 040-30 66 91 • ca@resursab.se